Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

27 октомври 2022 година*

„Преюдициално запитване — Сближаване на законодателствата — Моторни превозни средства — Директива 2007/46/ЕО — Технически спецификации — Оферта за доставка на резервни части, еквивалентни на оригиналите части от конкретна марка — Липса на доказателство за одобрение — Декларация на оферента за еквивалентност с оригинала — Понятие за производител — Доказателствени средства — Обществени поръчки — Директива 2014/25/ЕС“

По съединени дела C-68/21 и C-84/21

с предмет две преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Consiglio di Stato (Държавен съвет, Италия) с актове от 14 декември 2020 г., постъпили в Съда на 3 и 11 февруари 2021 г., в рамките на производства по дела

Iveco Orecchia SpA

срещу

APAM Esercizio SpA (C-68/21),

Brescia Trasporti SpA (C-84/21),

при участието на:

Veneta Servizi International Srl unipersonale,

VAR Srl,

Di Pinto & Dalessandro SpA,

Bellizzi Srl,

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: P. G. Xuereb (докладчик), председател на състава, A. Kumin и I. Ziemele, съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

* Език на производството: италиански.

секретар: C. Di Bella, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 март 2022 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за Iveco Orecchia SpA, от F. Brunetti и A. Vitale, avvocati,

– за APAM Esercizio SpA, от E. Zani, avvocato,

– за Brescia Trasporti SpA, от A. Salvadori, avvocato,

– за Veneta Servizi International Srl unipersonale, от S. Lago, както и от A. Calegari, N. Creuso, N. de Zan и A. Manzi, avvocati,

– за Var Srl, от M. Goria и S. E Viscio, avvocati,

– за Di Pinto & Dalessandro SpA, както и за Bellizzi Srl, от M. Lancieri, avvocato,

– за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от C. Pluchino, avvocatessa dello Stato,

– за Европейската комисия, от G. Gattinara, M. Huttunen и от K. Talabér-Ritz, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 5 май 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 3, точка 27, както и на членове 10, 19 и 28 от Директива 2007/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 септември 2007 година за създаване на рамка за одобрение на моторните превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства (Рамкова директива) (ОВ L 263, 2007 г., стр. 1), както и на членове 60 и 62 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94 г., 2014 г., стр. 243).

2 Запитванията са отправени в рамките на два спора, водени от Iveco Orecchia SpA с APAM Esercizio SpA (C-68/21) и с Brescia Trasporti SpA (C-84/21) по повод на две обществени поръчки, възложени от последните.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2007/46

3 Съгласно съображения 2, 3 и 14 от Директива 2007/46:

„(2) За целите на създаването и функционирането на вътрешния пазар на Общността уместно е системите за одобряване на [държавите] членки да бъдат заменени от процедура за одобрение на Общността, основаваща се на принципа на пълна хармонизация.

(3) Техническите изисквания, приложими към системите, компонентите, отделните технически възли и превозните средства, следва да бъдат хармонизирани и уточнени чрез регулаторни актове. Тези регулаторни актове следва да целят предимно обезпечаването на висока степен на безопасност по пътищата, опазване на здравето, опазване на околната среда, енергийна ефективност и защита срещу неразрешена употреба.

[…]

(14) Главната цел на законодателството относно одобряване на превозните средства е да обезпечи предоставянето на висока степен на безопасност и опазване на околната среда от страна на появяващите се на пазара нови превозни средства, компоненти и отделни технически възли. […]“.

4 Член 1 от тази директива е озаглавен „Предмет“ и предвижда:

„Настоящата директива създава хармонизирана рамка, съдържаща административните разпоредби и общите технически изисквания за одобрение на всички нови превозни средства в рамките на приложното ѝ поле, както и на системите, компонентите и отделните технически възли, предназначени за тези превозни средства, с оглед улесняване на тяхната регистрация, продажба и пускане в действие в Общността.

Настоящата директива установява също така разпоредбите за продажба и пускане в действие на части и оборудване, предназначени за превозни средства, одобрени съгласно настоящата директива.

В изпълнение на настоящата директива специфичните технически изисквания относно производството и функционирането на превозните средства се регламентират от регулаторни актове, изчерпателният списък на които се съдържа в приложение IV“.

5 Член 2 от посочената директива е озаглавен „Приложно поле“ и предвижда в параграф 1:

„Настоящата директива се прилага за типово одобрение на превозни средства, проектирани и произведени на един или няколко етапа за употреба по пътищата, както и за системи, компоненти и отделни технически възли, проектирани и произведени за такива превозни средства.

[…]“.

6 Член 3 от същата директива е озаглавен „Определения“ и гласи:

„За целите на настоящата директива и на регулаторните актове, изброени в приложение IV, освен ако в тях не е предвидено друго:

1. „регулаторен акт“ означава отделна директива или регламент, или правило на ИКЕ — ООН, приложени към Ревизираното споразумение от 1958 г.;

2. „специална директива или регламент“ означава директива или регламент, изброени в приложение IV, част I. Този термин включва също и […] актовете по тяхното прилагане;

3. „типово одобрение“ означава процедурата, с която държава членка удостоверява, че даден тип превозно средство, система, компонент или отделен технически възел отговаря на съответните административни разпоредби и технически изисквания;

[…]

5. „типово одобрение на ЕО“ означава процедура, чрез която държава членка удостоверява, че даден тип превозно средство, система, компонент или отделен технически възел отговаря на съответните административни разпоредби и технически изисквания на настоящата директива и на регулаторните актове, изброени в приложение IV или XI;

[…]

23. „система“ означава комбинация от приспособления, която има за цел изпълнението на една или няколко специфични функции в превозното средство и която трябва да отговаря на изискванията на всеки от регулаторните актове;

24. „компонент“ означава приспособление, което трябва да отговаря на изискванията на специален регулаторен акт и което е предназначено да бъде част от превозно средство; може да бъде типово одобрено отделно от превозното средство, ако регулаторният акт съдържа изрични разпоредби за това;

25. „отделен технически възел“ означава приспособление, което трябва да отговаря на изискванията на специален регулаторен акт и е предназначено да бъде част от превозно средство, и което може да бъде типово одобрено самостоятелно, но само по отношение на един или няколко определени типа превозни средства, ако регулаторният акт съдържа изрични разпоредби за това;

26. „оригинални части или оборудване“ означава части или устройства, произведени съобразно спецификациите и производствените норми, предоставени от производителя за производството на части или оборудване на превозното средство и за неговия монтаж. Това включва и части или оборудване, произведени на същия конвейер като посочените части или оборудване. Приема се, до доказване на обратното, че частите представляват оригинални части, ако производителят удостовери, че те отговарят на качеството на компонентите, използвани при монтажа на превозното средство, и са били произведени съобразно спецификациите и производствените норми на производителя на въпросното превозно средство;

27. „производител“ означава лицето или организацията, носещи отговорност пред органа по одобряването за всички аспекти на процеса на типово одобрение и за обезпечаване на съответствието на продукцията. Не е задължително лицето или организацията да участва пряко във всички етапи от конструирането на превозното средство, системата, компонента или отделния технически възел, които подлежат на процеса на одобрение;

[…]“.

7 Съгласно член 5 от Директива 2007/46, който е озаглавен „Задължения на производителите“:

„1. Производителят отговаря пред органа по одобряването за всички аспекти на процеса на одобрение и за осигуряване на съответствието на производството, независимо от това дали производителят участва пряко във всички етапи на производството на превозното средство, системата, компонента или отделния технически възел.

[…]“.

8 Член 10 от тази директива е озаглавен „Специални разпоредби, отнасящи се до системи, компоненти или отделни технически възли“ и гласи следното:

„1. Държавите членки издават типово одобрение на ЕО на система, съответстваща на данните от информационното досие и отговаряща на техническите изисквания, посочени в съответната специална директива или регламент, съгласно предписанията на приложение IV или приложение XI.

2. Държавите членки издават типово одобрение на ЕО за компонент или отделен технически възел, на компонент или отделен технически възел, съответстващ на данните от информационното досие и отговарящ на техническите изисквания, посочени в съответната отделна директива или регламент, съгласно предписанията на приложение IV.

[…]“.

9 Съгласно член 19 от посочената директива, който е озаглавен „Маркировка за типово одобрение на ЕО“:

„1. Производителят на компоненти или отделни технически възли, независимо от това дали те представляват част от система или не, обозначава всеки компонент или възел, произведени в съответствие с одобрения тип, с маркировка за типово одобрение на ЕО, изискван[а] от съответната отделна директива или регламент.

2. Когато не се изисква маркировка за типово одобрение на ЕО, производителят поставя собственото си търговско наименование или марка, типов и/или идентификационен номер.

[…]“.

10 Член 28 от същата директива е озаглавен „Продажба и пускане в действие на компоненти и отделни технически възли“ и предвижда в параграф 1:

„Държавите членки разрешават продажбата или пускането в действие на компоненти или отделни технически възли, ако и само ако те отговарят на изискванията на съответните регулаторни актове и са надлежно маркирани в съответствие с член 19“.

11 Член 38, параграф 1 от Директива 2007/46 е озаглавен „Информация, предназначена за производителите на компоненти или отделни технически възли“ и предвижда:

„Производителят на превозното средство предоставя на производителите на компоненти или отделни технически възли всички тези данни, включително според случая чертежите, конкретно посочени в приложението или допълнението към даден регулаторен акт, необходими за типовото одобрение на ЕО на компоненти или отделни технически възли, или нужни за получаване на разрешение съгласно член 31.

[…]“.

12 Приложение IV към Директива 2007/46 е озаглавено „Списък на изискванията за целите на типовото одобрение на ЕО на превозни средства“ и се състои от две части. В част I от посоченото приложение се съдържа списък с регулаторни актове на Съюза, а в част II са изброени някои правила на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ — ООН), като се уточнява, че одобрение, издадено съгласно тези правила, се признава за алтернатива на типовото одобрение на ЕО, издадено съгласно съответната специална директива или регламент в таблицата в част I.

Регламент (ЕО) № 1400/2002

13 Член 1, буква ф) от Регламент (ЕО) № 1400/2002 на Комисията от 31 юли 2002 година относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категории вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства (ОВ L 203, 2002 г., стр. 30; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 112), чийто срок на действие съгласно член 12, параграф 3 от него е изтекъл на 31 май 2010 г., е съдържал следното определение:

„резервни части със съвпадащо качество“ означава резервни части, изключително направени от което и да е предприятие, което може във всеки момент да удостовери, че въпросните части съвпадат по качество с компонентите, които се използват или са използвани при монтирането на въпросните моторни превозни средства“.

Директива 2014/25

14 Съображения 56 и 83 от Директива 2014/25 гласят следното:

„(56) Никоя разпоредба на настоящата директива не следва да възпрепятства налагането или изпълнението на мерки, които са необходими за защитата на обществения ред, обществения морал, обществената сигурност, здравето, човешкия живот, фауната и флората, или на други екологични мерки, по-специално с оглед на устойчивото развитие, при условие че тези мерки са в съответствие с Д[оговора за функционирането на ЕС].

[…]

(83) […]

Поради това техническите спецификации следва да се изготвят по такъв начин, че да се избягва изкуствено ограничаване на конкуренцията с изисквания, които облагодетелстват конкретен икономически оператор чрез възпроизвеждане на основни характеристики на стоките, услугите или строителството, обичайно предлагани от него. Изготвянето на техническите спецификации по отношение на функционалните изисквания и изискванията за работните характеристики по принцип позволява тази цел да бъде постигната по възможно най-добрия начин. […]

[…]“.

15 Член 1 от тази директива е озаглавен „Предмет и обхват“ и предвижда:

„1. Настоящата директива установява правила за процедурите за възлагане на поръчки от възложители по отношение на поръчки и конкурси за проект, чиято прогнозна стойност не е под праговете, предвидени в член 15.

2. По смисъла на настоящата директива „поръчка“ е придобиването от страна на един или повече възложители посредством договори за доставка, строителство или услуги, на строителство, доставки или услуги от икономически оператори, избрани от тях, при условие че строителството, доставките или услугите са предназначени за изпълнение на една от дейностите по членове 8—14“.

16 Член 3, параграф 1 от посочената директива предвижда:

„За целите на настоящата директива „възлагащи органи“ означава държавните, регионалните или местните органи, публичноправните организации или сдруженията, състоящи се от един или повече държавни, регионални и местни органи или от една или повече публичноправни организации“.

17 Член 4, параграф 1, буква а) от Директива 2014/25 гласи:

„За целите на настоящата директива възложителите са субекти, които,

а) са възлагащи органи или публични предприятия и които извършват една от дейностите, посочени в членове 8—14“.

18 Съгласно член 11 от тази директива, който е озаглавен „Транспортни услуги“:

„Настоящата директива се прилага за дейности във връзка с предоставяне или експлоатиране на мрежи за обществени услуги в областта на железопътния транспорт, автоматизираните транспортни системи, трамвайния, тролейбусния, автобусния транспорт или въжените линии.

[…]“.

19 Член 15 от посочената директива, в редакцията, приложима към фактите по главните производства, предвижда, че по отношение на поръчките за доставки и услуги тя се прилага за поръчки, чиято прогнозна стойност без данък добавена стойност (ДДС) е

по-голяма или равна на прага от 414 000 EUR, при условие че тези поръчки не са изключени по силата на изключенията по членове 18—23 или в съответствие с член 34 относно извършването на въпросната дейност.

20 Член 60 от същата директива е озаглавен „Технически спецификации“ и гласи следното:

„1. Техническите спецификации, определени в точка 1 от приложение VIII, се посочват в документацията за поръчката. В техническите спецификации се определят необходимите характеристики на строителството, услугата или доставката.

[…]

2. Техническите спецификации трябва да осигуряват равен достъп на икономическите оператори до процедурата за възлагане на поръчка и да не водят до създаване на необосновани пречки пред възлагането на поръчката в условията на конкуренция.

3. Без да се засягат задължителните национални технически правила, доколкото те съответстват на правото на Съюза, техническите спецификации се определят по един от следните начини:

[…]

б) чрез препратка към техническите спецификации и, в ред по тяхното предимство — на националните стандарти, които транспонират европейски стандарти, европейски технически оценки, общи технически спецификации, международни стандарти, други технически еталони, установени от европейски органи по стандартизация, или — когато няма такива — чрез препратка към националните стандарти, националните технически одобрения или националните технически спецификации, отнасящи се до проектирането, метода на изчисление и изпълнение на строителството, както и до използването на доставките; при всяка препратка се добавят думите „или еквивалентно(и)“;

[…]

4. Освен ако това не е обосновано от предмета на поръчката, техническите спецификации не могат да посочват конкретен модел или източник, или специфичен процес, който характеризира продуктите или услугите, предлагани от конкретен икономически оператор, нито търговска марка, патент, тип или конкретен произход или производство, което би довело до облагодетелстване или отстраняване на някои предприятия или продукти. Подобно посочване се разрешава в изключителни случаи, когато е невъзможно предметът на поръчката да се опише достатъчно точно и разбираемо съгласно параграф 3. Към това посочване се добавят думите „или еквивалентно(и)“.

5. Когато възложител използва възможността за препратка към технически спецификации съгласно параграф 3, буква б), той не може да отхвърли оферта с аргумента, че оферираното строителство, доставки или услуги не съответства на техническите спецификации, към които е препратил, ако оферентът докаже в своята оферта по какъвто и да било подходящ начин, включително чрез доказателствата по член 62, че предлаганите решения удовлетворяват по еквивалентен начин изискванията, определени от техническите спецификации.

[…]“.

21 Съгласно член 62 от Директива 2014/25, който е озаглавен „Протоколи от изпитване, сертифициране и други доказателства“:

„1. Възложителите могат да изискват от икономическите оператори да представят протокол от изпитване от орган за оценяване на съответствието или сертификат, издаден от такъв орган, като свидетелство за съответствие с изискванията или критериите, посочени в техническите спецификации, в критериите за възлагане или в условията за изпълнение на поръчката.

Когато възложителите изискват да бъдат представени сертификати, изготвени от конкретен орган за оценяване на съответствието, те приемат и сертификати от други еквивалентни органи за оценяване на съответствието.

[…]

2. Възложителите приемат други подходящи доказателства освен тези по параграф 1, като техническо досие на производителя, когато заинтересованият икономически оператор няма достъп до сертификатите или протоколите от изпитване по параграф 1 или няма възможност да ги получи в съответните срокове, в случай че няма достъп до тях по независещи от него причини и при условие че заинтересованият икономически оператор докаже, че строителството, доставките или услугите отговарят на изискванията или критериите, установени в техническите спецификации, критериите за възлагане или условията за изпълнение на поръчката.

[…]“.

Италианското право

Постановление № 32721 на Министерство на инфраструктурата и транспорта от 28 април 2008 г.

22 Директива 2007/46 е транспонирана в италианското право с decreto nº 32721 del Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti —Recepimento della direttiva 2007/46/CE del Parlamento europeo e del Consiglio del 5 settembre 2007, relativa all’omologazione dei veicoli a motore e dei loro rimorchi, nonché dei sistemi, componenti ed entità tecniche destinati a tali veicoli (Постановление № 32721 на Министерство на инфраструктурата и транспорта от 28 април 2008 г. за транспониране на Директива 2007/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 септември 2007 година за създаване на рамка за одобрение на моторните превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства) от 28 април 2008 г. (редовна притурка към GURI, бр.162, 12 юли 2008 г.).

23 Съгласно определението в член 3, буква ff) от постановлението „производител“ е „лицето или организацията, носещи отговорност пред органа по одобряването за всички аспекти на процеса на типово одобрение и за съответствието на продукцията. Не е задължително

лицето или организацията да участва пряко във всички етапи от конструирането на превозното средство, системата, компонента или отделния технически възел, които подлежат на одобрение“.

Указ № 445 на президента на Републиката от 28 декември 2000 г.

24 Съгласно член 49 от decreto del Presidente della Repubblica n° 445 — Testo unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di documentazione amministrativa (Указ № 445 на президента на Републиката — Консолидиран текст на законовите и подзаконовите разпоредби в областта на административните документи“) от 28 декември 2000 г. (редовна притурка към GURI, бр. 42, 20 февруари 2001 г.), „сертификатите […] за произход, за съответствие на ЕО, за търговски марки или патенти не могат да бъдат заменени с друг документ, освен ако не е предвидено друго в секторното законодателство“.

Законодателен декрет № 50 от 18 април 2016 г.

25 Съгласно член 68 от decreto legislativo n° 50 — Codice dei contratti pubblici (Законодателен декрет № 50 за приемане на Кодекс за обществените поръчки) от 18 април 2016 г. (редовна притурка към GURI, бр. 91, 19 април 2016 г.):

„1. Техническите спецификации, посочени в приложение XIII, точка 1, се включват в документацията за поръчката и в тях се определят необходимите характеристики на строителството, услугата или доставката. […]

[…]

5. Без да се засягат задължителните национални технически правила, техническите спецификации се определят по един от следните начини: […] b) чрез препратка към техническите спецификации и в ред по тяхното предимство — на националните стандарти, които транспонират европейски стандарти, европейски технически оценки, общи технически спецификации, международни стандарти, други технически еталони, установени от европейски органи по стандартизация, или — когато няма такива — чрез препратка към националните стандарти, националните технически одобрения или националните технически спецификации, отнасящи се до проектирането, метода на изчисление и изпълнение на строителството, както и до използването на доставките. При всяка препратка се добавят думите „или еквивалентно(и)“;

6. Освен ако това не е обосновано от предмета на поръчката, техническите спецификации не могат да посочват конкретен модел или източник, или специфичен процес, който характеризира продуктите или услугите, предлагани от конкретен икономически оператор, нито търговска марка, патент, тип или конкретен произход или производство, което би довело до облагодетелстване или отстраняване на някои предприятия или продукти. Подобно посочване се разрешава в изключителни случаи, когато е невъзможно предметът на поръчката да се опише достатъчно точно и разбираемо съгласно параграф 5. Към това посочване се добавят думите „или еквивалентно(и)“.

7. Когато възлагащ орган използва възможността за препратка към техническите спецификации съгласно параграф 5, буква б), той не може да отхвърли оферта с аргумента, че оферираното строителство, доставки или услуги не съответства на техническите

спецификации, към които е препратил, ако оферентът докаже в своята оферта по какъвто и да било подходящ начин, включително чрез доказателствата по член 86, че предлаганите решения удовлетворяват по еквивалентен начин изискванията, определени от техническите спецификации“.

26 Член 86, параграф 5 от посочения законодателен декрет предвижда, че „[д]оказателство за техническите способности на икономическите оператори може да бъде представено по един или няколко от начините, изброени в част II от приложение XVII, според естеството, количеството или значението и използването на строителството, доставките или услугите“.

27 Приложение XVII, част II, буква k) от посочения законодателен декрет гласи, че средствата за доказване на техническата способност по отношение на стоките, които ще се доставят, са: „i) мостри, описания или снимки, чиято автентичност трябва да бъде доказана при поискване от страна на възлагащия орган; ii) сертификати, изготвени от официални институции или агенции за контрол на качеството с призната компетентност, удостоверяващи съответствието на стоки, които са ясно идентифицирани чрез препратки към технически спецификации или стандарти“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

Дело C-68/21

28 С обявление за обществена поръчка, публикувано на 21 август 2018 г., APAM Esercizio — публично предприятие, което извършва дейност в сектора на местния обществен транспорт в Мантуа (Италия), започва процедура за сключване на рамково споразумение за доставка на „оригинални резервни части Iveco или еквивалентни части за автобуси“, чиято стойност е оценена на 710 000 EUR.

29 В член 5, параграф 1 („Типология на резервните части“) от условията на обществената поръчка се прави разлика между три вида резервни части, а именно „резервни части, предназначени за безопасността на превозното средство и опазването на околната среда“, „оригинални резервни части (или части за първоначално вграждане)“ и „еквивалентни резервни части“, определени като „резервни части (части, компоненти, оборудване) с еквивалентно на оригиналните части качество, т.е. части с поне еднакво качество като компонентите, използвани при монтажа на превозното средство, произведени съгласно съответните технически спецификации и производствени стандарти на производителя на оригиналната резервна част“.

30 В това отношение се уточнява, че „съгласно правната уредба на Съюза и действащите законови разпоредби посочените [еквивалентни] резервни части могат да бъдат произведени от което и да е предприятие, което може във всеки момент да удостовери в съответствие с действащата правна уредба (UNI-CEI-ENISO/IEC 17050), че качеството на произведените резервни части съответства на качеството на оригиналните части, използвани при монтирането на въпросните моторни превозни средства“.

31 Член 5, параграф 2 („Сертификати и декларации“) от условията на обществената поръчка гласи, че при доставката на еквивалентна резервна част оферентът „трябва да представи в рамките на процедурата за възлагане на обществена поръчка и за предложената

еквивалентна резервна част сертификат за съответствие или индивидуално одобрение на резервната част, предоставен от производителя и/или от издаващия одобрението орган и/или от лаборатория за изпитвания, сертифицирани по стандарт ISO 45000“.

32 Сред административните документи, които следва да се представят в офертата съгласно член 15 („Административни документи“) от условията на обществената поръчка, в буква d) от този член 15 се посочват „подходящи технически документи за всяка предложена еквивалентна резервна част, придружени от: […] сертификат за одобрение на продукта, когато е задължителен, издаден от производителя на предложената еквивалентна резервна част; декларация за еквивалентност на продукта със съответния оригинален (или за първоначално вграждане) продукт по отношение на пълна взаимозаменяемост, без необходимост от приспособяване, на резервната част, комбинацията или системата, в която тя трябва да се монтира, и работни характеристики, гарантиращи нормално функциониране и безопасност на продукта в системата, както и предоставен от производителя на предложената еквивалентна резервна част идентичен експлоатационен срок“.

33 В процедурата за възлагане на обществената поръчка участват три предприятия, включително по-специално две установени в Италия предприятия — Veneta Servizi International Srl unipersonale (наричано по-нататък „VSI“) и Iveco Orecchia.

34 С решение от 29 януари 2019 г. APAM Esercizio възлага окончателно поръчката на VSI.

35 С жалба, подадена до Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia — Sezione staccata di Brescia (Регионален административен съд, Ломбардия — подразделение Бреша, Италия), класираното на второ място Iveco Orecchia оспорва възлагането на поръчката на VSI. В подкрепа на жалбата си Iveco Orecchia изтъква по-специално, че поради непълнотата на представената от него оферта VSI трябвало да бъде изключено от процедурата за възлагане на обществена поръчка, тъй като това предприятие не е представило — за да докаже съответствието с техническите спецификации на резервните части, които твърди, че произвежда — сертификатите за одобрение или за съответствие, както и техническите документи, чието представяне е предвидено в условията на поръчката, като непредставянето им води до изключване. Според Iveco Orecchia VSI всъщност само е представило издадена от него обща декларация за еквивалентността на тези резервни части, като, въпреки че е само търговец, твърди, че е производител на тези резервни части.

36 С решение от 25 юни 2019 г. Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia — Sezione staccata di Brescia (Регионален административен съд, Ломбардия — подразделение Бреша) отхвърля жалбата на Iveco Orecchia като неоснователна. Посочената юрисдикция приема по-специално че приложената към процедурата за възлагане на обществена поръчка правна уредба относно документацията, която оферентите трябва да представят, изисква представянето на сертификат за съответствие или за специално одобрение, което означава, че е достатъчно представянето на такъв сертификат. Освен това Iveco Orecchia не доказало за отделните резервни части, за които се отнася въпросната поръчка, на какво правно основание е трябвало да се представи и доказателство за одобрението на тези части.

37 Iveco Orecchia подава възивна жалба срещу това съдебно решение до Consiglio di Stato (Държавен съвет, Италия).

Дело C-84/21

38 С обявление за обществена поръчка, публикувано на 21 ноември 2018 г., Brescia Trasporti, публично предприятие, което извършва дейност в сектора на местния обществен транспорт в Бреша (Италия), започва процедура за възлагане на обществена поръчка, чиято базова стойност е оценена на 2 100 000 EUR, „за доставка на резервни части за автобуси от марката „Iveco“, с двигател Iveco — — Cig 7680570EDB“.

39 В член 1 („Технически определения“) от техническите спецификации, приложени към документацията за обществената поръчка, са определени три вида резервни части, а именно „оригинални резервни части“, „оригинални резервни части за първоначално вграждане“ и „еквивалентни резервни части“, а последните са определени като „[резервни] с поне еднакво качество като компонентите, използвани при монтажа на превозното средство, произведени съгласно съответните технически спецификации и производствени стандарти на производителя на резервната част“.

40 Съгласно член 3 от техническите спецификации, що се отнася до „резервните части с еквивалентно качество“, за да не бъде изключена офертата, заедно с нея следва да се представи „декларация на производителя на резервната част, удостоверяваща за всяка част, че: i) резервните части са с достатъчно високо качество, за да може тяхната употреба да не застрашава репутацията на мрежата от оторизирани сервизи; ii) те са напълно взаимозаменяеми с оригиналните резервни части […], без да е необходимо приспособяване на резервната част, комбинацията или системата, в която трябва да се монтират“. Тази разпоредба предвижда също, че „[д]оставчикът трябва да представи сертификат за одобрение на продукта, когато е задължителен. По отношение на накладките за спирачки, спирачните дискове и барабани доставчикът трябва да представи, освен горепосочените документи, и сертификат, удостоверяващ одобрението на ЕО (съгласно ECE R90 (Правило № 90 на ИКЕ на ООН)“.

41 В процедурата за възлагане на обществената поръчка участват две предприятия, а именно VAR Srl, дружество, което също е установено в Италия, и Iveco Orecchia.

42 С решение от 28 февруари 2019 г. Brescia Trasporti възлага окончателно поръчката на VAR.

43 С жалба, подадена до Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia — Sezione staccata di Brescia (Регионален административен съд, Ломбардия — подразделение Бреша), класираното на второ място Iveco Orecchia оспорва решението за възлагане на поръчката на VAR. В подкрепа на жалбата си Iveco Orecchia изтъква по-специално че поради непълнотата на представената от него оферта VAR трябвало да бъде изключено от процедурата за възлагане на обществена поръчка, тъй като това предприятие не е представило, що се отнася до предложените от него еквивалентни резервни части, декларации на производителя, удостоверяващи еквивалентността на предлаганите от това предприятие резервни части. Декларациите, издадени от самото VAR, не били релевантни, тъй като то било търговец/дистрибутор на резервни части, а не производител. Освен това VAR не представило сертификати, удостоверяващи одобрението на тези резервни части, нито информация относно евентуалното им одобрение.

44 С решение от 26 август 2019 г. Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia — Sezione staccata di Brescia (Регионален административен съд, Ломбардия — подразделение Бреша) отхвърля жалбата на Iveco Orecchia като неоснователна. Посочената юрисдикция приема

по-специално че оферент, който докаже еквивалентността на своите стоки, не може да бъде изключен от процедура за възлагане на обществена поръчка и че релевантната правна уредба не изисква всеки компонент на превозно средство да бъде одобрен. Тезата, че всички резервни части, посочени в регулаторните актове, изброени в приложение IV към Директива 2007/46, трябва да бъдат предмет на специално одобрение, не била основателна. Липсата на доказателства за одобрението на предлаганите от VAR еквивалентни резервни барабанни спирачки, за които се изисква одобрение съгласно Правило № 90 ИКЕ на ООН, не била релевантна, тъй като по-специално това правило се прилагало само за превозните средства, регистрирани след ноември 2016 г.

45 Iveco Orecchia подава до запитващата юрисдикция въззивна жалба срещу това съдебно решение.

46 В посоченото производство встъпват Di Pinto & Dalessandro Spa и Bellizzi srl, две установени в Италия дружества, които извършват дейност на пазара на поддръжка на автобуси.

Преюдициалните въпроси

47 Запитващата юрисдикция счита, че следва да се разграничат два аспекта относно разглежданите процедури, а именно, от една страна, аспектът относно еквивалентността с оригиналните резервни части на предлаганите от оферентите резервни части, като този аспект предполагал преценка на качеството на разглежданите резервни части, както и сравнение на съответните стоки, и от друга страна, аспектът, свързан с одобрението на такива резервни части, което означавало, че те съответстват на европейска или национална техническа спецификация.

48 Освен това посочената юрисдикция отбелязва, че принципът, че в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка са допустими еквивалентни стоки, има за цел защитата на свободната конкуренция и на равното третиране на оферентите.

49 Продажбата на резервни части, които подлежат на одобрение, особено когато могат да застрашат безопасността на превозните средства и екологичните характеристики, била възможна само когато те са одобрени и разрешени от органа по одобряването. В това отношение приложение IV към Директива 2007/46 съдържало подробен списък на категориите компоненти, за чието одобрение има приложими и конкретни регулаторни актове.

50 В разглежданите в главното производство процедури за възлагане на обществени поръчки правната уредба, която е приложена към процедурата за възлагане на обществените поръчки и се отнася до документацията, която оферентите трябва да представят, изисквала представянето на сертификата за одобрение, в случай че одобрението е задължително. В случая обаче изпълнителите на поръчките представили и възлагащите органи приели като алтернативно доказателство за еквивалентността на предложените резервни части с оригиналните резервни части декларация от оферента, която не била придружена от изисквания сертификат за одобрение или от други еквивалентни технически документи, например изпитвания за оценка на съответствието.

51 Ето защо, на първо място, се поставял въпросът дали за подлежащите на одобрение еквивалентни резервни части, за да не бъде изключена офертата му, оферентът трябва да представи и сертификата за одобрение като доказателство, че посочените части

действително са еквивалентни на оригиналните, или поне да представи конкретно доказателство, че резервната част е одобрена, или като алтернатива на тези документи е достатъчно да се представи декларация от оферента, че предложените в офертата му резервни части са еквивалентни на оригиналните.

52 Според запитващата юрисдикция е видно, че ако резервна част попада в обхвата на някой от регулаторните актове, посочени в приложение IV към Директива 2007/46, тя може да бъде предлагана на пазара само ако предварително е била одобрена в съответствие с релевантните разпоредби на тази директива и с принципите на равно третиране, на разумност, добро функциониране и безпристрастност. Не било изключено обаче да се приеме, че вместо доказателството за такова одобрение може да е достатъчно да се представи декларация за еквивалентност, в която се декларира, че резервната част е в съответствие с техническите спецификации, предвидени в разглежданата процедура за възлагане на обществена поръчка.

53 На второ място, следвало да се определи кой субект трябва да издаде декларациите за еквивалентност, и по-специално дали те задължително трябва да бъдат съставени от производителя на предложената резервна част, или могат да бъдат съставени и от дистрибутор или търговец.

54 Според запитващата юрисдикция понятието „costruttore“ („производител“) съобразно определението в член 3, точка 27 от Директива 2007/46 можело да се тълкува ограничително, което би довело до съвпадане на това понятие с понятието „fabbricante“. Член 1, параграф 1, буква ф) от Регламент № 1400/2002 подкрепял такъв подход. Това понятие обаче би могло да се разбира и в по-широк смисъл, а именно че обхваща производителя по смисъла на правната уредба на Съюза в областта на защитата на потребителите или оператора, който пуска на пазара и продава от свое име и на своя отговорност еквивалентни части, произведени от други лица.

55 При тези обстоятелства Consiglio di Stato (Държавен съвет) решава да спре двете главни производства и да постави на Съда следните преюдициални въпроси, формулирани по един и същ начин по всяко от двете дела:

„1) В съответствие ли е с европейското право — и по-специално с изискванията по Директива 2007/46/ЕО (съдържащи се в членове 10, 19 и 28 от нея), както и с принципите на равно третиране, безпристрастност, пълна конкуренция и добра администрация — обстоятелството, че конкретно във връзка с доставката на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги посредством процедура за възлагане на обществена поръчка е допустимо възлагащият орган да приема резервни части, предназначени за определено превозно средство, които са изработени от производител, различен от производителя на превозното средство, и следователно не са типово одобрени заедно с превозното средство, които са от някой от типовете компоненти, уредени от техническите разпоредби, изброени в приложение IV към посочената директива (Списък на изискванията за целите на одобрение на ЕС на типа на превозните средства), и са предложени в процедура за възлагане на обществена поръчка, без да са придружени от сертификат за типово одобрение и без никаква информация за действително типово одобрение, а въз основа на презумпцията, че типовото одобрение не е необходимо, а е достатъчна само декларация от страна на оферента за еквивалентност с одобрената оригинална част?

2) В съответствие ли е с европейското право — и по-специално с член 3, точка 27 от Директива 2007/46 — обстоятелството, че във връзка с доставката на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги посредством процедура за възлагане на обществена поръчка е допустимо отделен оферент да се самоопредели като „производител“ на дадена неоригинална резервна част, предназначена за определено превозно средство, по-специално когато е от някой от типовете компоненти, уредени в техническите разпоредби, изброени в приложение IV (Списък на изискванията за целите на типовото одобрение на ЕО на превозни средства) към Директива 2007/46[…], или въпросният оферент трябва да докаже — за всяка от така предлаганите резервни части и за да удостовери еквивалентността с техническите спецификации на процедурата за възлагане на обществена поръчка — че е субектът, носещ отговорност пред органа по одобряването за всички аспекти на процеса на типово одобрение, както и за съответствието на продукцията и съответното равнище на качество, и пряко осъществява поне някои от етапите от производството на частта, която подлежи на одобрение, а ако отговорът е утвърдителен, с какви средства следва да се представи посоченото доказателство?“.

Производството пред Съда

56 С решение от 16 март 2021 г. дела C-68/21 и C-84/2 са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството, както и на съдебното решение.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

57 На първо място, трябва да се припомни, че в рамките на въведеното с член 267 ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда последният трябва да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът трябва да преформулира въпросите, които са му зададени. Всъщност задача на Съда е да тълкува всички разпоредби на правото на Съюза, които са необходими на националните юрисдикции, за да се произнасят по споровете, с които са сезирани, дори тези разпоредби да не са изрично посочени във въпросите, отправени от тези юрисдикции до Съда (решение от 19 декември 2019 г., Nederlands Uitgeversverbond и Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, т. 31 и цитираната съдебна практика).

58 За тази цел Съдът може да извлече от всички предоставени от националната юрисдикция данни, по-конкретно от мотивите на акта за преюдициално запитване, тези разпоредби от правото на Съюза, които е необходимо да бъдат тълкувани предвид предмета на спора (решение от 19 декември 2019 г., Nederlands Uitgeversverbond и Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, т. 32 и цитираната практика).

59 В случая, макар да е вярно, че в преюдициалните си въпроси запитващата юрисдикция се позовава само на някои разпоредби от Директива 2007/46 и на някои правни принципи, както от предоставените от тази юрисдикция обяснения, така и от поставените от нея преюдициални въпроси следва, че посочените въпроси се отнасят до доказателствата, които може или трябва да бъдат поискани да се представят от оферентите в рамките на

процедура за възлагане на обществена поръчка. От това следва, че за да се предостави полезен отговор на поставените въпроси, трябва да се вземат предвид и разпоредбите от правото на Съюза, които се отнасят конкретно до доказателствата, които може или трябва да бъдат поискани да се представят от оферентите в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка, за да се установи, че офертите им съответстват на предвидените в нея технически спецификации.

60 По отношение на процедурите за възлагане на обществени поръчки като разглежданите в главните производства посочените разпоредби се съдържат в членове 60 и 62 от Директива 2014/25. Освен това, както отбелязва Комисията в писменото си становище, двете разглеждани в главните производства процедури за възлагане на обществени поръчки попадат в приложното поле на посочената директива съгласно член 1, параграфи 1 и 2, член 4, параграф 1, член 11, параграф 1 и член 15 от посочената директива, тъй като те имат за цел доставки в полза на възлагащи органи, стопанисващи мрежа, предназначена за предоставяне на обществена услуга в областта на транспорта, доставките са предназначени за извършването на посочената дейност и стойността на разглежданите в главните производства поръчки надвишава предвидения в същата директива праг.

61 На второ място, следва да се отбележи, че макар съгласно член 88 от Регламент (ЕС) 2018/858 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година относно одобряването и надзора на пазара на моторни превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2007 и (ЕО) № 595/2009 и за отмяна на Директива 2007/46/ЕО (ОВ L 151, 2018 г., стр. 1) Директива 2007/46 да е отменена с този регламент, считано от 1 септември 2020 г., от акта за преюдициално запитване при все това следва, че фактите в основата на главните производства са настъпили преди посочената дата. Следователно за отговорите, които следва да се дадат на преюдициалните въпроси, са релевантни разпоредбите на Директива 2007/46.

62 На трето място, от преюдициалните въпроси е видно, че те се отнасят само до правната уредба относно резервните части за автобуси от типовете компоненти по смисъла на член 3, точка 24 от Директива 2007/46, уредени в регулаторните актове по смисъла на член 3, точка 1 от тази директива, които са посочени в приложение IV към посочената директива.

По първия въпрос

63 С първия си въпрос, който се разделя на две части, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 10, параграф 2, член 19, параграф 1 и член 28, параграф 1 от Директива 2007/46 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка за доставка на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги възлагащ орган да приеме оферта, с която се предлагат компоненти, попадащи в обхвата на посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, без тя да е придружена от сертификат, удостоверяващ одобрението на тези резервни части, и без да предоставя информация дали действително е налице такова одобрение или дали с оглед на членове 60 и 62 от Директива 2014/25, за да се допусне такова приемане, е достатъчна издадена от оферента декларация за еквивалентност с одобрените оригинални части.

64 Що се отнася до първата част от този въпрос, в самото начало следва да се припомни, че както следва от съображения 2 и 3 от Директива 2007/46, тя има за цел „системите за одобряване на [държавите] членки да бъдат заменени от процедура за одобрение на Общността, основаваща се на принципа на пълна хармонизация“ и че „[т]ехническите изисквания, приложими към системите, компонентите, отделните технически възли и превозните средства, следва да бъдат хармонизирани и уточнени чрез регулаторни актове“.

65 Така член 1, първа алинея от Директива 2007/46 определя, че предметът на Директивата е да се създаде „хармонизирана рамка, съдържаща административните разпоредби и общите технически изисквания за одобрение на всички нови превозни средства в рамките на приложното ѝ поле, както и на системите, компонентите и отделните технически възли, предназначени за тези превозни средства, с оглед улесняване на тяхната регистрация, продажба и пускане в действие в Общността“.

66 Съгласно член 1, втора алинея от Директивата тя „установява също така разпоредбите за продажба и пускане в действие на части и оборудване, предназначени за превозни средства, одобрени съгласно настоящата директива“.

67 Освен това, за да се очертае обхватът на първия въпрос, следва да се отбележи, първо, че макар Директива 2007/46 да разграничава няколко типове одобрение, от позоваването в този въпрос конкретно на членове 10, 19 и 28 от тази директива може да се направи извод, че първият въпрос се отнася само до типовото одобрение на ЕО по смисъла на член 3, точка 5 от Директивата, а именно до процедура, чрез която държава членка удостоверява, че даден тип превозно средство, система, компонент или отделен технически възел отговаря на съответните административни разпоредби и технически изисквания на посочената директива и на регулаторните актове, изброени в приложение IV или XI, като последното приложение се отнася до превозни средства със специално предназначение и приложимите за тях разпоредби.

68 Всъщност член 10 от Директива 2007/46 се съдържа в глава IV от тази директива, озаглавена „Провеждане на процедури за типово одобрение на ЕО“, докато член 19 от посочената директива, както е видно от заглавието му, се отнася до „[м]аркировка за типово одобрение на ЕО“, а член 28, параграф 1 от същата директива, който е посочен от запитващата юрисдикция в акта за преюдициално запитване, препраща към член 19 от Директива 2007/46.

69 Второ, в член 6 от Директива 2007/46 се установяват процедурите, които трябва да се прилагат при типовото одобрение на ЕО на превозни средства, а в член 7 — процедурата, приложима при типовото одобрение на ЕО на системи, компоненти или отделни технически възли. Тъй като от акта за преюдициално запитване е видно, че разглежданите в главните производства компоненти не са били одобрени с типа превозно средство, за който се предлагат от оферентите, а са представени като еквивалентни на одобрените с този тип превозно средство оригинални компоненти, следва да се приеме, че за настоящото дело са релевантни разпоредбите на Директива 2007/46 относно типовото одобрение на ЕО на системи, компоненти или отделни технически възли.

70 В това отношение най-напред от текста на член 10, параграф 2 от Директива 2007/46 следва, че държавите членки издават типово одобрение на ЕО за компонент на компонент, който от една страна, съответства на данните от информационното досие, и от друга страна, отговаря на техническите изисквания, посочени в приложимата отделна директива или регламент съгласно посоченото в приложение IV към Директивата.

71 По-нататък, член 19, параграф 1 от Директива 2007/46 предвижда, че производителят на компонент обозначава всеки компонент, произведен в съответствие с одобрения тип, с маркировка за типово одобрение на ЕО, изисквана от съответната отделна директива или регламент.

72 На последно място, съгласно член 28, параграф 1 от Директива 2007/46 държавите членки разрешават продажбата или пускането в действие на компоненти само ако те отговарят на изискванията на съответните регулаторни актове и са надлежно маркирани в съответствие с член 19.

73 От една страна, от тълкуването на член 10, параграф 2 във връзка с член 19, параграф 1, член 28, параграф 1 и приложение IV към тази директива следва, че за компонентите, уредени в изброените в това приложение регулаторни актове по смисъла на член 3, параграф 1 от посочената директива, задължително се изисква одобрение, при условие че то е предвидено в тези регулаторни актове.

74 От друга страна, както отбелязва генералният адвокат в точка 51 от заключението си, от това следва, че избраният от законодателя на ЕС инструмент в рамките на Директива 2007/46, за да се установи дали компонентите на дадено превозно средство отговарят на техническите изисквания, установени в регулаторните актове от приложение IV, е одобрението.

75 Това тълкуване се потвърждава от главната цел на законодателството относно одобряване на превозните средства, която съгласно съображение 14 от Директива 2007/46 „е да обезпечи предоставянето на висока степен на безопасност и опазване на околната среда от страна на появяващите се на пазара нови превозни средства, компоненти и отделни технически възли“. Както следва от определението в член 3, точка 5 от Директива 2007/46, чрез типово одобрение на ЕО на компонент съответната държава членка удостоверява, че този компонент отговаря на приложимите технически изисквания на тази директива и на регулаторните актове, изброени в приложение IV или XI към нея, като по този начин се потвърждава, че с посочения компонент се предоставя висока степен на безопасност и опазване на околната среда.

76 Несъмнено от член 19, параграф 2 от Директива 2007/46 следва, че не се изисква типово одобрение на ЕО за всички видове компоненти. Всъщност тази разпоредба се отнася до положение, при което не се изисква обозначаване с маркировка за типово одобрение на ЕО, което означава, че определени типове компоненти могат да бъдат освободени от задължението за получаване на такова одобрение.

77 Тази констатация обаче не засяга извода, посочен в точка 73 от настоящото решение, че за компонентите, уредени в изброените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове задължително се изисква одобрение, при условие че то е предвидено в тези

регулаторни актове. Следователно такива компоненти могат да бъдат продавани или пускани в действие съгласно член 28, параграф 1 и член 19, параграф 1 от тази директива само ако за тях има такова одобрение.

78 Този извод не се поставя под съмнение от принципите на равно третиране и на безпристрастност, на пълна конкуренция и на добра администрация, на които се позовава запитващата юрисдикция. Що се отнася, първо, до принципа на равно третиране, следва да се припомни, че доколкото за даден вид компонент се изисква одобрение, това задължение е за всеки производител. Както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 56 от своето заключение това задължение за одобрение следователно не е последица от дискриминация на производителите на резервни части, които са еквивалентни на оригиналните, спрямо производителите на последните.

79 Що се отнася, на второ място, до последиците от такова задължение за одобрение върху конкуренцията, освен че, както току-що бе констатирано, това задължение е за всеки производител на компоненти, достатъчно е да се отбележи, че съгласно член 38, параграф 1 от Директива 2007/46 производителят на превозно средство е длъжен да предоставя на производителите на компоненти за този вид превозно средство всички данни, необходими за типовото одобрение на ЕО на такива компоненти.

80 Трето, във връзка с принципите на безпристрастност и добра администрация запитващата юрисдикция не обяснява как тези принципи биха могли да са релевантни за тълкуването на посочените в първия въпрос разпоредби на Директива 2007/46.

81 Що се отнася до втората част от първия въпрос, чиято цел е да се установи дали в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка като посочените в този въпрос възлагащият орган може да приеме оферта, с която се предлагат компоненти, попадащи в обхвата на регулаторните актове, посочени в приложение IV към Директива 2007/46, и в която не е доказано, че тези компоненти са били одобрени, доколкото тази оферта е придружена от декларация на оферента, че посочените компоненти са еквивалентни на одобрените оригинални части, следва да се отбележи, както прави генералният адвокат в точка 59 от своето заключение, че понятията „одобрение“ и „еквивалентност“ имат различно съдържание.

82 Както следва от член 3, точка 5 от Директива 2007/46, одобрението удостоверява след извършването на съответните проверки от компетентните органи, че в случай на типово одобрение на ЕО на компонент даден тип компонент отговаря на техническите изисквания на Директива 2007/46, включително техническите изисквания в регулаторните актове, посочени в приложение IV към тази директива.

83 В Директива 2007/46 не се съдържа определение на понятието „еквивалентност“, като в обичайния си смисъл то означава притежаването една и съща стойност или функция. При това положение еквивалентността на компонент се отнася до въпроса дали този компонент има същите качества като друг компонент, независимо дали последният е одобрен, или не. Както отбелязва генералният адвокат в точка 62 от заключението си, доказателствата за одобрение и доказателствата за еквивалентност не са взаимозаменяеми, тъй като компонент от одобрен тип може да не е еквивалентен на оригиналния компонент, който е предмет на дадена обществена поръчка.

84 Разбира се, не е изключено компоненти от тип, който не е одобрен, всъщност да са еквивалентни на оригиналните компоненти, които са предмет на разглежданата обществена поръчка. При все това, тъй като, както беше посочено в точка 77 от настоящото решение, законодателят на Съюза е решил, че компонентите от даден тип, за който посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове предвиждат одобрение, могат съгласно член 28, параграф 1 и член 19, параграф 1 от Директивата да се продават или пускат в действие само ако този тип компонент е одобрен, следва да се заключи, че за тези типове компоненти доказателството за одобрение не може да се замени с издадена от оферента декларация за еквивалентност.

85 Този извод не се поставя под въпрос от разпоредбите на членове 60 и 62 от Директива 2014/25, отнасящи се до техническите спецификации, които могат да се съдържат в документацията за обществена поръчка като довелите до започването на главните производства, и до доказателствата, с които оферентите могат да докажат, че офертите им съответстват на тези технически спецификации.

86 От член 60, параграф 2 от посочената директива следва, че техническите спецификации, в които съгласно параграф 1 от цитираната разпоредба се определят необходимите характеристики на уредените в Директивата строителство, услуги или доставки осигуряват равен достъп на икономическите оператори до процедурата за възлагане на поръчка и не водят до създаване на необосновани пречки пред възлагането на обществени поръчки в условията на конкуренция.

87 Член 60, параграф 4 от Директива 2014/25 допуска по изключение в техническите спецификации да се посочи „търговска марка, патент, тип или конкретен произход или производство“, ако това е необходимо, за да се опише предметът на поръчката достатъчно точно и разбираемо и ако към това посочване се добавят думите „или еквивалентно(и)“, като тази възможност е използвана при процедурите за възлагане на обществени поръчки, довели до образуването на главните производства.

88 В такъв случай съгласно член 60, параграф 5 от Директива 2014/25 е допустимо оферентът да докаже „по подходящ начин, включително по предвидените в член 62“ от посочената директива, че предлаганите решения удовлетворяват по еквивалентен начин изискванията, определени в техническите спецификации, като освен доказателствата по член 62, параграф 1, например сертификат, издаден от орган за оценяване на съответствието, това включва и други „други подходящи доказателства“ по смисъла на член 62, параграф 2 от същата директива.

89 Както следва и от съображение 83 от Директива 2014/25, тези разпоредби имат за цел техническите спецификации да се изготвят чрез посочване на функционалните изисквания и изискванията за работните характеристики, така че да се избягва изкуствено ограничаване на конкуренцията с изисквания, които облагодетелстват конкретен икономически оператор чрез възпроизвеждане на основни характеристики на стоките, услугите или строителството, обичайно предлагани от него.

90 Следва обаче да се отбележи, че съгласно съображение 56 от Директива 2014/25 тя не може да не зачита задължителните изисквания, установени с други разпоредби от правото на Съюза, по-специално в областта на безопасността и опазването на околната среда, като изискването за одобрение, установено по същите съображения в Директива 2007/46.

91 Ето защо, както отбелязва генералният адвокат в точка 80 от своето заключение, Директива 2014/25 не трябва да възпрепятства прилагането на Директива 2007/46, доколкото съгласно съображение 3 от последната тя цели обезпечаването на висока степен на безопасност по пътищата, опазване на здравето, опазване на околната среда, енергийна ефективност и защита срещу неразрешена употреба. Доколкото Директива 2007/46 изисква именно с оглед на тези цели одобрението на определени резервни части за превозни средства, това изискване е задължително и не може да бъде заобиколено чрез позоваване на Директива 2014/25.

92 В главните производства процедурите за възлагане на обществени поръчки имат за предмет доставката на компоненти, които могат да бъдат оригинални части Iveco или еквивалентни на тях части. Както обаче бе посочено в точка 77 от настоящото решение, компонентите, уредени в изброените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, за които задължително се изисква одобрение, могат да бъдат продавани или пускани в действие само ако за тях има такова одобрение.

93 Следователно, за да се спазят установените с Директива 2007/46 задължителни изисквания, тъй като за компонентите задължително се изисква одобрение, само компонентите, за които има такова одобрение и които следователно могат да бъдат предлагани на пазара, могат да се считат за еквивалентни по смисъла на условията на посочените обществени поръчки.

94 По изложените съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 10, параграф 2, член 19, параграф 1 и член 28, параграф 1 от Директива 2007/46 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка за доставка на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги възлагащ орган да приеме оферта, с която се предлагат компоненти от тип, уреден в посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, без тя да е придружена от сертификат, удостоверяващ одобрението на този тип компонент и без да предоставя информация дали действително е налице такова одобрение, при условие че то е предвидено в посочените регулаторни актове.

По втория въпрос

95 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали членове 60 и 62 от Директива 2014/25 трябва да се тълкуват в смисъл, че предвид определението на понятието „производител“, съдържащо се в член 3, точка 27 от Директива 2007/46, те не допускат в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка за доставка на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги възлагащ орган да приеме като доказателство за еквивалентността на предложените от оферента компоненти, попадащи в обхвата на посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, издадена от този оферент декларация за еквивалентност, когато, макар да се самоопределя като производител на посочените компоненти, този оферент е само продавач или търговец.

96 Както посочва Съдът в решение от 12 юли 2018 г., VAR и ATM (C-14/17, EU:C:2018:568, т. 35), във връзка с тълкуването на член 34 от Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги (ОВ L 134, 2004 г., стр. 1;

Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 8, стр. 3 и поправка в OB L 182, 2008 г., стр. 169), „когато в техническите спецификации, определени в документацията за поръчката, се посочва търговска марка, конкретен произход или производство, възложителят трябва да изисква от оферента още в офертата да представи доказателство за еквивалентността на предлаганите от него стоки със стоките, описани в посочените технически спецификации“.

97 В посоченото решение Съдът отбелязва също, че възлагащият орган „разполага с право на преценка при определянето на средствата, които оферентите могат да използват, за да докажат тази еквивалентност в офертите си. Това право обаче трябва да се упражнява по такъв начин, че допуснатите от възложителя доказателствени средства да му позволят действително да извърши надлежна оценка на подадените оферти, без да се надхвърля необходимото за постигането на тази цел“.

98 Същото тълкуване трябва да се възприеме и за членове 60 и 62 от Директива 2014/25, която заменя Директива 2004/17, тъй като, подобно на член 34 от последната директива, тези членове изискват оферент, който желае да се възползва от възможността да предлага стоки, еквивалентни на определените чрез посочване на марка или източник, или специфичен процес, да представи още в офертата си и по всякакъв подходящ начин доказателство за еквивалентността на съответните стоки.

99 От тази съдебна практика следва, че независимо от правото на преценка, с което разполага възлагащият орган в това отношение, допуснатите от него доказателствени средства трябва да му позволят действително да извърши надлежна оценка на офертата, за да установи дали тя съответства на техническите спецификации, посочени в документацията на разглежданата обществена поръчка.

100 Следователно, за да може да се счита за „подходящ начин/подходящо доказателство“ по смисъла на член 60, параграф 5 и член 62, параграф 2 от Директива 2014/25, декларацията за еквивалентност трябва да бъде издадена от субект, който може да гарантира такава еквивалентност, като за това е необходимо този субект да поеме техническата отговорност за разглежданите компоненти и да притежава необходимите средства, за да осигури качеството на тези компоненти. Тези условия обаче могат да бъдат изпълнени само от производителя на посочените компоненти.

101 Това тълкуване се потвърждава от член 62, параграф 2 от Директива 2014/25, който предвижда, че подходящо доказателство може да бъде „техническо досие на производителя“, което означава, че това доказателство се предоставя от производителя на съответната резервна част. Това тълкуване съответства и на член 1, буква ф) от Регламент № 1400/2002, съгласно който за целите на този регламент „резервни части със съвпадащо качество“ означава „резервни части, изключително направени от което и да е предприятие, което може във всеки момент да удостовери, че въпросните части съвпадат по качество с компонентите, които се използват или са използвани при монтирането на въпросните моторни превозни средства“. Въпреки че срокът на действие на този регламент е изтекъл на 31 май 2010 г., член 1, буква ф) от него потвърждава, че за да е релевантна, декларацията за еквивалентност трябва да се издаде от производителя.

102 Освен това съгласно определението в член 3, точка 27 от Директива 2007/46 понятието „производител“ означава „лицето или организацията, носещи отговорност пред органа по одобряването за всички аспекти на процеса на типово одобрение и за обезпечаване на

съответствието на продукцията“, като не е задължително лицето или организацията да участва пряко във всички етапи от конструирането на превозното средство, системата, компонента или отделния технически възел, които подлежат на одобрение.

103 Макар че това определение се отнася само до превозните средства и резервните части, подлежащи на одобрение, то дава полезни указания, за да се установи кой може да се счита за „производител“ на компонент, за да се провери дали декларация за еквивалентност, издадена от лице, което се определя като „производител“ на този компонент, може да представлява подходящо доказателствено средство. Всъщност от това определение следва, че за да може дадено предприятие да се квалифицира като „производител“ на компонент, то не трябва задължително да участва пряко във всички етапи от конструирането на този компонент.

104 В този контекст е от полза и определението на термина „оригинални части или оборудване“, съдържащо се в член 3, точка 26 от Директива 2007/46, съгласно което „[п]риема се, до доказване на обратното, че частите представляват оригинални части, ако производителят удостовери, че те отговарят на качеството на компонентите, използвани при монтажа на превозното средство, и са били произведени съобразно спецификациите и производствените норми на производителя на въпросното превозно средство“.

105 Всъщност от това определение следва, че за да може да докаже, че резервна част може да се счита за оригинална, декларацията в този смисъл трябва да е издадена от производителя на този компонент, независимо от факта че конструирането на този компонент е извършено в съответствие със спецификациите и производствените стандарти, предвидени от производителя на превозното средство, за което е предназначен.

106 Ето защо следва да се заключи, че за да може да се счита за подходящо доказателствено средство в рамките на процедура за възлагане на обществени поръчки като довелите до главните производства, декларацията за еквивалентност на компонент трябва да е издадена от производителя на компонента, дори този производител да не трябва задължително да участва пряко във всички етапи от конструирането на посочения компонент.

107 В замяна на това не може да се счита, че декларацията за еквивалентност, издадена от продавач или търговец, може да представлява подходящо доказателствено средство.

108 При все че запитващата юрисдикция трябва да установи дали в главните производства оферентите могат да бъдат квалифицирани като „производители“ на предложените от тях компоненти, за да се даде полезен отговор на посочената юрисдикция, следва да се уточни, че противно на твърденията на някои от страните в производството пред Съда, фактът, че даден оферент произвежда резервни части, различни от частите, които са предмет на разглежданата процедура за възлагане на обществена поръчка, че е вписан в регистъра на търговска камара или че е удостоверено качеството на неговата продукция, не е релевантен, за да се установи дали този оферент може да се счита за производител на компонентите, които предлага в офертата си.

109 Освен това трябва да се отхвърли и доводът, че понятието „производител“ трябва да се тълкува по-широко поради обстоятелството, че съгласно някои директиви на Съюза в областта на защитата на потребителите, и по-специално съгласно член 1, параграф 2, буква г) от Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от

25 май 1999 година относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, 1999 г., стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 5, стр. 89), както и член 2, точка 4 от Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 2019 г., стр. 28), понятието „производител“ се разбирало по такъв начин, че то включва оператора, който само предлага стоката на пазара, като поставя върху нея търговската си марка, без действително да участва в конструирането ѝ. Всъщност това законодателство цели по-специално да гарантира защитата на потребителите, както следва от член 1, параграф 1 от Директива 1999/44 и от член 1 от Директива 2019/771, и следователно не е релевантно за тълкуването на законодателството на Съюза относно обществените поръчки.

110 На последно място следва да се припомни, че както следва от съдебната практика, цитирана в точка 96 от настоящото съдебно решение, доказателството, че предлаганите от даден оферент стоки са еквивалентни на стоките, определени в техническите спецификации, съдържащи се в документацията на обществената поръчка, трябва да се представи в офертата, и че това доказателство действително дава възможност на възлагащия орган да извърши надлежна оценка на подадените до него оферти. Запитващата юрисдикция следва да провери дали такъв е случаят по делата в главните производства.

111 По изложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че членове 60 и 62 от Директива 2014/25 трябва да се тълкуват в смисъл, че предвид определението на понятието „производител“, съдържащо се в член 3, точка 27 от Директива 2007/46, те не допускат в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка за доставка на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги възлагащ орган да приеме като доказателство за еквивалентността на предложените от оферента компоненти, попадащи в обхвата на посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, издадена от този оферент декларация за еквивалентност, когато той не може да се счита за производител на посочените компоненти.

По съдебните разноски

112 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

1) Член 10, параграф 2, член 19, параграф 1 и член 28, параграф 1 от Директива 2007/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 септември 2007 година за създаване на рамка за одобрение на моторните превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства (Рамкова директива),

трябва да се тълкуват в смисъл, че:

не допускат в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка за доставка на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги възлагащ орган да приеме оферта, с която се предлагат компоненти от тип, уреден в посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, без тя да е придружена от сертификат, удостоверяващ одобрението на този тип компонент и без да предоставя информация дали действително е налице такова одобрение, при условие че то е предвидено в посочените регулаторни актове.

2) **Членове 60 и 62 от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО**

трябва да се тълкуват в смисъл, че:

предвид определението на понятието „производител“, съдържащо се в член 3, точка 27 от Директива 2007/46, те не допускат в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка за доставка на резервни части за автобуси за предоставяне на обществени услуги възлагащ орган да приеме като доказателство за еквивалентността на предложените от оферента компоненти, попадащи в обхвата на посочените в приложение IV към Директива 2007/46 регулаторни актове, издадена от този оферент декларация за еквивалентност, когато той не може да се счита за производител на посочените компоненти.

Подписи